

DOI: <https://doi.org/10.71404/PPSS.2024.2.42>

РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У ПІДТРИМЦІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ: ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ ТА ПРАВОВА ПОЛІТИКА

Олександр Васильович БАЛДУХА,

*аспірант відділу аспірантури
(ад'юнктури) і докторантури
Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Малий і середній бізнес (МСБ) відіграє ключову роль у розвитку економіки, забезпечуючи зайнятість, інновації та конкуренцію на ринку. Однак підприємці часто стикаються з адміністративними бар'єрами, що ускладнюють ведення бізнесу. Для їхнього подолання держава впроваджує різні механізми підтримки, серед яких особливе місце займають адміністративні послуги. Сучасні законодавчі ініціативи спрямовані на спрощення регуляторних процедур, цифровізацію послуг та підвищення прозорості державного управління.

Адміністративні послуги відіграють ключову роль у підтримці малого та середнього бізнесу, забезпечуючи правові механізми для реєстрації, діяльності та розвитку підприємницької діяльності. Ці послуги дозволяють підприємцям легально розпочинати власну справу, отримувати необхідні дозволи та ліцензії, а також вчасно вносити зміни до офіційних документів без зайвих затримок.

Сучасна система надання адміністративних послуг орієнтована на зменшення бюрократичного навантаження на бізнес. Це досягається через створення єдиних центрів надання адміністративних послуг, які дозволяють отримати необхідні документи в одному місці, мінімізуючи необхідність звертатися до різних державних установ. Крім того, держава активно впроваджує цифрові платформи, які значно спрощують доступ до послуг[1]. Наприклад, платформа «Дія» дозволяє підприємцям реєструвати бізнес, отримувати витяги та сертифікати, подавати заявки на ліцензування в режимі онлайн, що значно знижує часові витрати. Адміністративні послуги також забезпечують правовий захист підприємців. Наявність чітких та прозорих процедур отримання дозвільних документів сприяє зменшенню корупційних ризиків і створює рівні умови для ведення бізнесу. Крім того, підприємці мають можливість отримувати безкоштовні консультації щодо змін у законодавстві, вимог до реєстрації або ліцензування, що допомагає їм уникати порушень і штрафних санкцій. Ще одним важливим аспектом є стимулювання розвитку бізнесу через адміністративні послуги. Держава впроваджує різноманітні пільгові програми, спрямовані на підтримку стартапів та малого бізнесу, зокрема шляхом спрощення процесу реєстрації та надання фінансових стимулів. Це може включати

© Балдуха О. В., 2024

звільнення від певних зборів, спрощений доступ до кредитування та грантових програм, а також консультативну підтримку для розвитку бізнес-ідей. Впровадження цифрових технологій значно розширює можливості доступу до адміністративних послуг. Онлайн-сервіси дозволяють підприємцям виконувати необхідні формальності без потреби відвідувати державні установи, що знижує навантаження на державний апарат та підвищує ефективність взаємодії між бізнесом і владою. Автоматизація процесів сприяє швидшому ухваленню рішень, а також знижує ризики людського фактора та помилок у документації.

На нашу думку, удосконалення системи адміністративних послуг є важливим чинником формування сприятливого бізнес-клімату. Подальший розвиток цього напрямку має бути спрямований на подальшу цифровізацію, оптимізацію регуляторних процедур і розширення можливостей для отримання послуг дистанційно. Держава повинна продовжувати реформування адміністративного сектору, забезпечуючи доступність та прозорість всіх послуг для підприємців.

Законодавчі ініціативи щодо оптимізації адміністративних послуг є важливим напрямом розвитку державної політики, оскільки вони сприяють покращенню умов для ведення підприємницької діяльності та зменшенню бюрократичного навантаження на бізнес. У сучасних умовах особливий акцент робиться на цифровізації державних послуг, що дозволяє спростити процедури взаємодії між підприємцями та державними установами. Прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на розвиток електронного документообігу та впровадження цифрового підпису, сприяє зменшенню потреби у фізичному контакті з органами влади та мінімізує часові витрати підприємців. Важливим кроком стало вдосконалення процесу реєстрації суб'єктів господарювання, що дозволяє суттєво скоротити строки розгляду заявок та отримання дозвільних документів. Автоматизація цих процесів та запровадження єдиного електронного реєстру підприємців дозволяють значно спростити реєстрацію нових бізнесів і внесення змін до їхньої діяльності[2]. Такі реформи спрямовані на створення сприятливого бізнес-середовища, в якому підприємці можуть зосередитися на розвитку своєї справи, а не на подоланні адміністративних бар'єрів. Гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами є ще одним важливим напрямом у процесі реформування адміністративних послуг. Імплементація норм ЄС сприяє підвищенню прозорості регуляторних процедур, спрощенню митних і дозвільних процедур, а також удосконаленню механізмів державного контролю. Це не лише полегшує ведення бізнесу в межах країни, а й відкриває нові можливості для виходу на міжнародні ринки, що є особливо важливим для розвитку малого та середнього підприємництва. Деретуляція дозвільних процедур і спрощення ліцензування стали суттєвими кроками у напрямку зниження адміністративного тиску на бізнес. Запровадження принципу «єдиного вікна» дозволяє підприємцям отримувати всі необхідні послуги в одному місці, що значно зменшує

бюрократичні перепони. Крім того, ухвалені закони сприяють скороченню переліку обов'язкових ліцензій та дозволів для певних видів діяльності, що робить підприємницьку діяльність доступнішою та менш затратною. Значна увага приділяється антикорупційним ініціативам, які спрямовані на забезпечення прозорості адміністративних процедур. Законодавчі зміни у цій сфері передбачають обмеження суб'єктивного впливу чиновників на ухвалення рішень, збільшення відповідальності за порушення норм та створення механізмів громадського контролю. Використання автоматизованих систем у процесах надання адміністративних послуг також мінімізує корупційні ризики та забезпечує рівний доступ до державних ресурсів для всіх суб'єктів господарювання.

Подальший розвиток законодавчих ініціатив у сфері адміністративних послуг має бути спрямований на вдосконалення механізмів електронного урядування, розширення функціоналу онлайн-сервісів та підвищення якості взаємодії держави з підприємцями. Запровадження додаткових стимулів для бізнесу, таких як податкові пільги за використання цифрових сервісів або державні субсидії на впровадження інноваційних рішень, дозволить забезпечити ефективну інтеграцію нових підходів у сфері адміністративного регулювання та сприятиме подальшому розвитку підприємницької діяльності.

Правова політика у сфері адміністративних послуг має вирішальний вплив на розвиток підприємництва, створюючи сприятливі умови для малого та середнього бізнесу. Ефективне регулювання дозволяє мінімізувати бюрократичні перешкоди, зробити процеси взаємодії бізнесу з державними органами прозорими та доступними, а також сприяти фінансовій підтримці підприємців. Одним із ключових аспектів правової політики є запровадження антикорупційних заходів, які передбачають автоматизацію процесів надання послуг, чітке врегулювання строків та механізмів ухвалення рішень, а також мінімізацію людського фактора в процесі адміністративного регулювання[3]. Відкритість даних та електронні платформи, що забезпечують подачу заявок та отримання дозволів без фізичного контакту з посадовцями, значно зменшують корупційні ризики, що раніше могли створювати додаткові фінансові навантаження для підприємців. Державна підтримка малого та середнього бізнесу є ще одним важливим напрямом правової політики. Різні законодавчі ініціативи спрямовані на спрощення доступу до фінансування, створення програм пільгового кредитування, компенсаційних механізмів та грантових можливостей. Зокрема, у багатьох країнах активно розвиваються програми підтримки стартапів, які передбачають надання безвідсоткових позик або фінансування бізнес-ідей за рахунок державних і міжнародних фондів[4]. Такі ініціативи дозволяють підприємцям отримати необхідні ресурси для старту або масштабування своєї діяльності, що безпосередньо сприяє зростанню економіки та збільшенню кількості робочих місць. Оптимізація регуляторних процедур

є ще одним важливим кроком у правовій політиці щодо підтримки бізнесу. Законодавчі зміни, спрямовані на зменшення кількості обов'язкових дозволів і ліцензій, суттєво спрощують процес започаткування та ведення підприємницької діяльності[5]. Скорочення бюрократичних процедур не лише знижує адміністративне навантаження, а й зменшує витрати бізнесу, пов'язані з проходженням численних перевірок та отриманням погоджень. Це особливо важливо для малого бізнесу, який не завжди має достатньо ресурсів для тривалого проходження всіх регуляторних етапів. Державно-приватне партнерство також відіграє значну роль у розвитку підприємницького сектору, дозволяючи підприємцям отримувати доступ до державних ресурсів, інфраструктури та інвестиційних програм. Завдяки такій співпраці бізнес отримує можливість реалізовувати великі проєкти за підтримки держави, що особливо важливо у стратегічних сферах, таких як енергетика, інноваційні технології, транспорт та експортно-орієнтовані галузі. Спрощення процедур участі підприємств у тендерах, можливість отримання фінансування для реалізації проєктів на вигідних умовах та стимулювання інвестицій через податкові пільги є одними з ефективних механізмів залучення бізнесу до співпраці з державою.

Ми вважаємо, що розвиток правової політики у сфері адміністративних послуг повинен орієнтуватися на подальше удосконалення механізмів електронного урядування, спрощення процесів ведення бізнесу та створення сприятливого середовища для підприємців. Використання сучасних технологій у взаємодії бізнесу з державою, активне залучення приватного сектору до державних ініціатив та зменшення бюрократичного навантаження є запорукою сталого розвитку підприємницької діяльності та формування конкурентоспроможної економіки.

Отже, адміністративні послуги є важливим елементом підтримки малого та середнього бізнесу, оскільки вони забезпечують юридичну впорядкованість підприємницької діяльності, спрощують регуляторні процедури та сприяють економічному зростанню. Законодавчі ініціативи, спрямовані на цифровізацію, дерегуляцію та прозорість державних послуг, значно покращують бізнес-клімат. Подальший розвиток правової політики має бути зосереджений на створенні більш гнучких механізмів взаємодії бізнесу з державою, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємницького сектору.

Список використаних джерел

1. Василенко С. В. Адміністративні послуги як інструмент державної підтримки малого та середнього бізнесу. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 4. С. 75–82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-4-10>.
2. Герасименко Л. П. Законодавчі ініціативи щодо спрощення адміністративних процедур для підприємців. Публічне право та адміністрація. 2022. № 1. С. 134–141.
3. Даниленко О. В. Електронні адміністративні послуги у сфері підприємництва: досвід України та країн ЄС. Юридична наука і практика. 2023. № 6. С. 45–53.

4.Коваленко І. М. Оптимізація адміністративних процедур у сфері реєстрації бізнесу: сучасні виклики та перспективи. Збірник наукових праць Національної академії державного управління. 2024. № 2. С. 98–105.

5.Петренко Ю. О. Державна політика у сфері підтримки малого бізнесу: правові механізми та перспективи розвитку. Економіка і право. 2023. № 3. С. 56–63.